

การศึกษากลวิธีการแปลจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรานนท์

Study of Translation strategies from A Series of Unfortunate Event: The Bad Beginning By Arita

Phongtaranon

กัญญา จัตรส¹

นภัสวรรณ แสงจักร²

หทัยวรรณ มณีวงษ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลวิธีการแปลภาษาจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรานนท์ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลของผู้แปล โดยแบ่งกลวิธีการแปลตามทฤษฎีของ สัตยฉวี บัวฉาย ออกได้ 2 ชนิด คือ 1) การแปลแบบตรงตัว และ 2) การแปลแบบเอาความ ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาการแปล จากคำและประโยคที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายแปล ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายแปลเรื่องอยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏนั้น แปลโดย อาริตา พงศ์ธรานนท์ ใช้การแปลแบบเอาความมากกว่าแบบตรงตัว พบการแปลแบบเอาความร้อยละ 56 และการแปลแบบตรงตัว ร้อยละ 44 จากการแปลทั้งหมด แบบที่ 1 การแปลแบบตรงตัว พบการแปลแบบคำมากกว่าแบบประโยค เนื่องจากการรักษาความหมายของทั้งคำและประโยคไว้เป็นเรื่องยาก เพราะภาษาต้นฉบับ (ภาษาอังกฤษ) และภาษาฉบับแปล (ภาษาไทย) นั้นมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านคำศัพท์ การจัดเรียงประโยค ไวยากรณ์ และหลักภาษา แบบที่ 2 การแปลแบบเอาความ พบการแปลแบบประโยคมากกว่าแบบคำ นวนิยายแปลเล่มนี้จึงปรากฏการแปลเอาความในรูปแบบประโยคอยู่เกือบทั้งเล่มและปรากฏการละความ เพิ่มความ ขยายความและเปลี่ยนแปลงความหมายไปอย่างสิ้นเชิง เพื่อเป็นการรักษาความหมายในภาษาฉบับแปลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ตรงกับภาษาต้นฉบับตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

คำสำคัญ: การแปล, กลวิธีการแปล

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

³ อาจารย์ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Abstract

The purpose of this paper is to study the translation strategies from A Series of Unfortunate Event: The Bad Beginning by Arita Phongtharanon. The translation strategies were divided into two types: direct translation and meaningful translation. The results revealed that the meaningful translation strategy (56%) was used more often than the direct translation strategy (44%). In addition, it was found that the direct translation strategy was used in word-based translation than in sentences. Maintaining the meaning of both words and sentences is difficult because the original language (English) and the translated version (Thai) are different in terms of vocabulary and sentence structures. On the other hand, the meaningful translation strategy was found in sentence-based translation than the word-based one. In conclusion, the meaningful translation strategy including omission, addition, and expansion of meaning, tended to be used throughout the translated version in order to make it understandable.

Keywords: translation, translation strategies

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมนุษย์ได้เข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนหรือยุคดิจิทัล ทำให้ภาษามีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งในการสื่อสารนั้นมีหลากหลายรูปแบบ แต่รูปแบบหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเป็นทักษะสำคัญอย่างยิ่งในการรับรู้ข้อมูล คือ ทักษะการอ่าน การอ่านนั้นมีหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเพื่อให้ได้ความรู้ หรือการอ่านเพื่อความบันเทิง ซึ่งการอ่านแต่ละประเภทย่อมจะสามารถทำให้เราได้รับข้อมูลต่าง ๆ ได้ตามขั้นและระดับของการอ่าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านพิจารณาเลือกเกณฑ์การอ่านจากจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (จิรวัดณ์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556, น.14 อ้างถึงใน รุจิเรศ บุญญราศรี, 2560, น.6) การอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงข้อมูลของผู้เขียนได้ การอ่านวรรณกรรมสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต สภาพสังคม ของพื้นที่นั้น ๆ ดังนั้นการอ่านวรรณกรรมแปลจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งของการรับรู้ความหมายในแต่ละภาษาเพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างสมบูรณ์สูงสุด การอ่านวรรณกรรมแปลจึงทำให้เข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของยุคโลก สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งวรรณกรรมแปลอีกประเภทหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามไปได้ คือ นวนิยายแปล นวนิยายแปลนั้นโดยปกติ คือ เรื่องที่ถูกแต่งขึ้นจากจินตนาการของผู้เขียน และมีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านจากต่างภาษาได้รับรู้ และเข้าใจในสิ่งที่

ผู้เขียนจะสื่อถึง หรือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งสู่ภาษาหนึ่ง (ยูจิน ไนดา, 2507 อ้างถึงใน: สันถวิ บัวฉาย, 2560, น.3) ซึ่งในนวนิยายปกตินั้นจะประกอบไปด้วย ตัวละคร ฉากและโครงเรื่อง จึงทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง แต่ในบางครั้งนวนิยายก็ไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้องขึ้นทั้งหมด (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

ความน่าสนใจของนวนิยาย คือ การแต่งเรื่องจริง ข้อคิด และแนวคิดของผู้แต่งหรือบุคคลในสังคมที่ผู้แต่งได้ใช้วิถีชีวิตร่วมลงไปด้วย จึงทำให้นวนิยายไม่ใช่เรื่องเพ้อฝันทั้งหมด หากสนใจใคร่รู้สังคมในยุคสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็มีความจำเป็นที่จะต้องอ่านวรรณกรรมของสุนทรภู่เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในยุคสมัยนั้น เช่นเดียวกันหากต้องการรับรู้ข้อเท็จจริงของสังคม แนวคิด และค่านิยมของต่างประเทศ ในนวนิยายแปลก็ถือเป็นตัวเลือกที่ดีที่เป็นแหล่งความรู้ของเรื่องราวในประเทศนั้น ๆ ไม่ใช่การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือเพียงเพื่อความจรรโลงใจ แต่ผู้อ่านจำเป็นจะต้องมีพิจารณาในการอ่าน และสามารถตีความของสารที่ตนเองได้รับด้วย

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปล เรื่อง การวิเคราะห์งานแปลในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากหนังสือเรื่องแอตแลนติก มหาสมุทรข้ามเวลา หนึ่งฤทัย ลาที (2556) ที่ผู้แปลนั้นเลือกเทคนิคและวิธีการแปลที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากสังคม บริบท และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างสองประเทศ และเป็นเช่นเดียวกับ งานวิจัยเรื่อง การแปลวรรณกรรมจีนเรื่องไซอิ๋ว กนกพร ปุ่มทอง (2550) ผลการศึกษาพบว่า ภาษาจีนและภาษาไทยต่างกันอยู่มาก ทำให้คณะแปลต้องตัดความ ขยายความ ย่อความ ดัดแปลงข้อความ และเกิดความคลาดเคลื่อนของภาษา อาจจะมีสาเหตุมาจากคณะแปลของทั้งสองประเทศสื่อสารไม่ตรงกัน หรือการมุ่งเน้นให้เรื่องของการเมืองโดดเด่นขึ้นในวรรณกรรม หรือเพื่อต้องการสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่าน แต่ผลก็ปรากฏให้เห็นแน่ชัดว่าภาษาของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันทั้งทางไวยากรณ์ ความหมาย และบริบทการใช้คำ

จากการศึกษางานวิจัยทั้งสองเรื่องทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องของการแปลภาษาที่แตกต่างกัน เนื่องจากโดยปกตินั้นภาษามีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้จะเป็นภาษาเดียวกัน แต่หากต่างสถานที่ และเวลาที่อาจทำให้การสื่อสารล้นเหลือได้ การศึกษาวรรณกรรมแปลจากต่างประเทศจึงเป็นความท้าทายที่ผู้วิจัยนั้นต้องการจะศึกษาบริบทการแปลภาษาที่แตกต่างกันออกไปของภาษาต้นฉบับและฉบับภาษาไทย

จากการศึกษาข้อมูลทั้งจากหนังสือ และงานวิจัยทั้งหมด ทำให้ทราบได้ว่าหากต้องการจะเข้าถึงข้อมูลจากต่างท้องถิ่นและต่างภาษา การอ่านวรรณกรรมแปลจะช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึง วิถีชีวิต สังคม ค่านิยม และเศรษฐกิจ ของพื้นที่นั้น ๆ ได้ เมื่อการอ่านงานแปลและวรรณกรรมแปลมีความสำคัญจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษานวนิยายแปลภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษามาตรฐานของโลกที่คนในปัจจุบัน

ใช้ติดต่อเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร จากการหาข้อมูลและการอ่านนวนิยายหลายเรื่อง นวนิยายแปลเรื่องอยาก
ให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย (A Series of Unfortunate Events) เป็นนวนิยายที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะจาก
ความสำเร็จของนวนิยายที่มียอดขายถึง 60 ล้านดอลล่าร์สหรัฐ มีการแปลมากถึง 41 ภาษา (Spangler Todd,
2558) เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจเพราะนวนิยายเรื่องนี้เป็นนวนิยายสำหรับเด็ก แต่มีการกล่าวถึง
โศกนาฏกรรม อาชญากรรม และการทารุณกรรม ซึ่งโดยปกติมักจะไม่น่าพบในนวนิยายสำหรับเด็ก และถูก
นำมาผลิตเป็นภาพยนตร์เรื่องแรก คือ A Series of Unfortunate Events ในปี 2547 และถูกนำมาผลิตซ้ำอีก
ครั้งเป็นภาพยนตร์ชุด (Series) ในปี 2560 ที่ปรากฏให้เห็นในเว็บบล็อกที่โด่งดังที่สุดแห่งยุคสำหรับคนรัก
ภาพยนตร์อย่าง เน็ตฟลิกซ์ (Netflix) ซึ่งผลิตไปแล้วถึงสามซีซั่น (Seasons) และคุณค่าของนวนิยายชุดนี้ที่เห็น
ได้หลัก ๆ คือ คุณค่าทางด้านสังคม และคติเตือนใจ หากสูญเสียพ่อแม่ไปแล้ว ก็ไม่มีใครสามารถดูแล หรือ
ให้ความหวังดีกับเราโดยที่ไม่หวังผลตอบแทน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการแปลในนวนิยายแปล เรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอนกลางร้าย
เริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรานนท์ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างกันของภาษาในเรื่องของกลวิธีการแปล
ของผู้แปลที่ต้องแปลจากภาษาต้นฉบับสู่ฉบับแปลไทย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการแปลจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอนกลางร้ายเริ่มปรากฏ
แปลโดย อาริตา พงศ์ธรานนท์

คำถามการวิจัย

นวนิยายแปล เรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอนกลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดย อาริตา พงศ์ธรานนท์
มีการใช้กลวิธีการแปลแบบใดมากที่สุด

สมมติฐานงานวิจัย

นวนิยายแปล เรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอนกลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดย อาริตา พงศ์ธรานนท์
มีกลวิธีการแปลแบบตรงตัวมากที่สุด

ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การศึกษาวิธีการแปลจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ผู้วิจัยเลือก
ศึกษา 1 ตอน คือ ตอน กลางร้ายเริ่มปรากฏ เนื่องจากนวนิยายตอนนี้น่าสนใจทางด้านเนื้อหาที่มีการ

สอดแทรก โศกนาฏกรรม อาชญากรรม และการทารุณกรรม ด้านความสำเร็จที่มีผู้นำไปแปลหลากหลายภาษานำไปผลิตเป็นภาพยนตร์ และการเล่าย้อนไปในช่วงปี 2470 หรือยุคปี ค.ศ.1930 ทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องทั้งหมดในนวนิยายชุดนี้ โดยในนวนิยายแปลชุดนี้ประกอบไปด้วยหนังสือทั้งหมด 13 ตอน ได้แก่

1. ลางร้ายเริ่มปรากฏ (The Bad Beginning)
2. ห้องอสรพิษขนผวา (The Reptile Room)
3. บ้านประหลาด (The Wide Window)
4. โรงงานเข่าขวัญ (The Miserable Mill)
5. โรงเรียนสันประสาท (The Austere Academy)
6. คลุหาสน์อาเพศ (The Ersatz Elevator)
7. หมู่บ้านสายนัย (The Vile Village)
8. โรงพยาบาลวิปริต (The Hostile Hospital)
9. เทศกาลระทึกขวัญ (The Carnivorous Carnival)
10. หน้าผาวิปโยค (The Slippery Slope)
11. ถ้ำทะมึน (The Grim Grotto)
12. หายนะก่อนปิดฉาก (The Penultimate Peril)
13. จุดจบ (The End)

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่อง “การศึกษากลวิธีการแปลจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรานนท์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย โดยมีขั้นตอนระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การสำรวจและรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การนำเสนอข้อมูล

การสำรวจและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษากลวิธีการแปลจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรานนท์ โดยมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายแปล
2. ผู้วิจัยเลือกนวนิยายแปลจากยอดขายและความนิยมในยุคปัจจุบัน คือเรื่อง อยากรู้เรื่องนี้ไม่มีโชค ร้าย โดย Lemony Snicket เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
3. ผู้ศึกษาศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแปล
4. นอกจากนี้ยังมีการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแปลและทฤษฎีการแปล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษากลวิธีการแปลจากนวนิยายแปลเรื่อง อยากรู้เรื่องนี้ไม่มีโชค ร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรานนท์ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาและเปรียบเทียบภาษาจากภาษาต้นฉบับสู่ฉบับภาษาไทย โดยใช้การศึกษาจากคำและประโยคของการแปลจากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทย

2. ศึกษากลวิธีการแปล โดยแบ่งกลวิธีการแปลเป็น 2 วิธี ดังนี้

- 2.1 การแปลแบบตรงตัว สัญฉวี สายบัว (2560, น.58) คือ การแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดของต้นฉบับไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รูปแบบที่ว่่านี้นี้หมายถึงคำ ระเบียบวิธีการเรียงคำ ระเบียบวิธีการจัดกลุ่มความหมายเข้าเป็นประโยค และการเรียงประโยคเข้าเป็นข้อความที่ใหญ่ขึ้นไปเป็นลำดับ และรวมถึงการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ด้วย

- 2.2 การแปลแบบเอาความ สัญฉวี สายบัว (2560, น.58) คือ การแปลแบบนี้มีลักษณะที่แตกต่างกับการแปลแบบตรงตัวหลายประการ ประการแรกรูปแบบที่ผู้แปลใช้ในการถ่ายทอดภาษาอาจจะแตกต่างไปจากรูปแบบที่ใช้ในต้นฉบับ อีกประการหนึ่งคือการเรียงลำดับความคิดอาจจะไม่เหมือนกันประโยคหรือวลีใดที่กล่าวไว้เป็นอันดับต้น ๆ ในต้นฉบับที่อาจถูกจัดให้อยู่ในลำดับหลัง ๆ ในฉบับแปล การเปลี่ยนรูปแบบให้ต่างจากต้นฉบับนี้มีความมุ่งหมายอยู่ประการเดียวคือ เพื่อให้งานแปลนี้สามารถทำหน้าที่สื่อความหมายของต้นฉบับไปยังผู้อ่านได้อย่างแน่นอน

การนำเสนอข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ และนำเสนองานวิจัยโดยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์พร้อมข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการศึกษานวนิยายแปลเรื่อง อยากรู้เรื่องนี้ไม่มีโชค ร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดย อาริตา พงศ์ธรานนท์ สามารถสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. การแปลแบบตรงตัว
2. การแปลแบบเอาความ

1. การแปลแบบตรงตัว

จากการศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลนวนิยายเรื่อง *อยากให้อะไรไม่มีโชคร้าย* ตอน *กลางร้ายเริ่มปรากฏ* สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นการแปลตรงตัวในรูปแบบของประโยค และรูปแบบของคำได้ดังนี้

1.1 คำ

การแปลตรงตัวในรูปแบบคำนั้น ปรากฏลักษณะคือ คำที่มีความหมายตรงตัวตามพจนานุกรมทางวิชาการ บางคำอาจมีความหมายขัดกับการใช้คำในชีวิตประจำวัน เนื่องจากคำยืมที่มาจากต่างภาษากันนั้น เมื่อผู้ใช้นำมาใช้ภาษาของตนเองจะมักจะมีการเปลี่ยนแปลง หรือมีความคล้ายคลึงกันในความหมายของคำที่มาจากต่างภาษาเสมอ เพราะฉะนั้นการแปลเอาความในรูปแบบคำนั้นจึงเป็นการแปลตรงตัวตามพจนานุกรมทางวิชาการ ดังตัวอย่าง

The children wondered what Mr.Poe was doing there at Briny Beach. (Lemony Snicket, 2542, น.7)

พวกเด็ก ๆ สงสัยว่ามิสเตอร์โพมาทำอะไรที่หาดไบรินี่ (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.13)

คำว่า *Wonder* ไม่ได้แปลว่า แปลกใจ เพียงอย่างเดียว แต่ในภาษาอังกฤษอเมริกายังแปลว่าสงสัย (วิทย์ เทียงบุญธรรม, 2559, น.989) ได้เช่นกัน

Violet felt like Mr. Poe was the executioner. (Lemony Snicket, 2542, น.10)

ไวโอเล็ตรู้สึกว่ามีสเตอร์โพนั้นเหมือนผู้ประหารชีวิต (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.14)

คำว่า *Executioner* นั้นแปลว่า เพชฌฆาต,ผู้ประหารชีวิต (วิทย์ เทียงบุญธรรม, 2559, น.315) ผู้แปลนั้นใช้การแปลว่า ผู้ประหารชีวิต ซึ่งปกติในภาษาไทยนั้นไม่ค่อยพบนัก

1.2 ประโยค

ส่วนการแปลตรงตัวในรูปแบบประโยค ปรากฏลักษณะคือ ประโยคที่รักษาความหมายของทั้งคำและประโยคเอาไว้ได้ รวมทั้งการจัดรูปแบบประโยคที่เป็นไปตามภาษาต้นฉบับทั้งหมด ดังตัวอย่าง

In this book is there very few happy things in the middle. (Lemony Snicket, 2542, น.1)

หนังสือเล่มนี้ยังตอนกลาง ๆ เรื่องยังมีความสุขน้อยมาก (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.9)

เป็นการแปลแบบตรงตัวทั้งประโยค

He is both a count and an actor. (Lemony Snicket, 2542, น.16)

เขาเป็นทั้งเคานต์และนักแสดง (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.18)

เป็นการแปลคำศัพท์ทุกคำตรงกับภาษาต้นฉบับ และการเรียงประโยคที่มีรูปแบบเดียวกันทั้งสองภาษา

ตารางที่ 1 ผลสรุปการแปลแบบตรงตัว

การแปลแบบตรงตัว	คำ	ประโยค
ร้อยละ	57	43

การแปลแบบตรงตัวจะพบว่าการแปลแบบคำมากกว่าแบบประโยคคิดเป็นร้อยละ 57 ต่อ ร้อยละ 43 จากการแปลแบบตรงตัว จากการแปลแบบประโยคจะพบได้ยากมากกว่าการแปลแบบคำ เพราะถึงแม้ว่าผู้แปลจะมีการแปลแบบคำในประโยคนั้น ๆ ตรงตัวทุกคำ แต่ด้วยไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับ (ภาษาอังกฤษ) แตกต่างจากภาษาฉบับแปล (ภาษาไทย) ทำให้การเรียงรูปแบบประโยคตามภาษาอังกฤษนั้น อาจจะทำให้เข้าใจความหมายได้ยากมากกว่า ทำให้ผู้แปลต้องเรียงประโยคใหม่ทั้งหมด เพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น

2. การแปลแบบเอาความ

จากการศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลนวนิยายเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นการแปลเอาความในรูปแบบของประโยค และรูปแบบของคำได้ดังนี้

2.1 คำ

การแปลเอาความรูปแบบคำนั้น ปรากฏลักษณะคือ มีการแปลความหมายคำศัพท์ที่แปลกไปหรือผิดไปจากการแปลในพจนานุกรมตามคำนั้น ๆ จะถือว่าเป็นการแปลแบบเอาความ ซึ่งในกรณีนี้ ส่วนมากหากมีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำไป จะส่งผลให้การจัดเรียงรูปแบบประโยค หรือความหมายในประโยคนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปด้วย

This particular morning it was gray and cloudy, which didn't bother the Baudelaire youngsters one bit. (Lemony Snicket, 2542, น.2)

เช้าวันที่เกิดเรื่องนั้น ท้องฟ้ามืดครึ้มเต็มไปด้วยเมฆหมอก แต่สำหรับพวกเด็ก ๆ แล้ว ไม่เป็นปัญหา แม้แต่น้อย (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.9-10)

คำว่า *bother* นั้น แปลว่า รบกวน (วิทย์ เทียงบุญธรรม, 2559, น.96) แต่ผู้แปลใช้คำว่าไม่เป็นปัญหา สำหรับเด็ก ๆ บ้านโบลเดอร์ หากแปลในแบบตรงตัวจะแปลได้ว่า ท้องฟ้าที่มืดครึ้มนั้นไม่สามารถรบกวนเด็ก ๆ ได้แม้แต่น้อย

Mrs. Poe purchased clothing for the orphans that was in grotesque colors. And itched.
(Lemony Snicket, 2542, น.13)

เสื้อผ้าที่มีสเตอร์โฟซื้อให้เด็กทั้งสามคนมีสีสันทะหลาดและเวลาใส่ก็จะคัน (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.16)

ประโยคนี้ใช้การแปลคำแบบเอาความ เพราะได้เปลี่ยนความหมายของคำศัพท์คำว่า orphans ที่มีความหมายว่า เด็กกำพร้า (วิทย์ เทียงบุญธรรม, 2559, น.607) เป็นคำว่า เด็กทั้งสาม แทน ซึ่งสามารถใช้แทนกันได้เพราะเป็นการกล่าวถึงเด็กทั้งสามคนจากบ้านโบดแลร์ที่เป็นเด็กกำพร้าเช่นเดียวกัน

2.2 ประโยค

ส่วนการแปลแบบเอาความรูปแบบประโยค ปรากฏลักษณะคือ มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดเรียงประโยค หรือคำบางคำในประโยคนั้นมีการใช้ความหมายแบบเอาความส่งผลให้ความหมายของประโยคจากภาษาต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับไทยเปลี่ยนไปด้วย รวมทั้งมีการละความ เพิ่มความ และขยายความ ซึ่งการแปลในรูปแบบนี้พบมากที่สุดในงานวิจัยแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลงร้ายเริ่มปรากฏ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่สามารถรักษาความหมายในฉบับภาษาไทยเอาไว้ได้มากที่สุด

ดังตัวอย่าง

“It only seems scary,” Klaus said, “because of all the mist” (Lemony Snicket, 2542, น.6)

“มันแค่ดูน่ากลัวแหละ” เคลาส์พูด “เพราะหมอก ทำให้มันดูน่ากลัว” (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.13)

ผู้แปลเลือกที่จะขยายความในประโยคนี้นี้ เนื่องจากต้องการเพิ่มความเข้าใจให้มากขึ้นเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจในประโยคว่า เป็นเพราะหมอกจึงทำให้บรรยากาศดูน่ากลัว

I can't say I'm surprised. (Lemony Snicket, 2542, น.33)

แปลกจัง (อาริตา พงศ์ธรานนท์, 2549, น.27)

ในภาษาต้นฉบับจะแปลได้ว่า ฉันไม่สามารถพูดได้ว่าฉันประหลาดใจแค่ไหน แต่ในภาษาแปล แปลว่าแปลกจัง ถึงแม้จะเขียนต่างกันแต่มีความหมายไปในทางเดียวกัน และเพื่อให้ประโยคกระชับเข้าใจง่าย

ตารางที่ 2 ผลสรุปการแปลแบบเอาความ

การแปลแบบเอาความ	คำ	ประโยค
ร้อยละ	46	54

การแปลแบบเอาความจะพบว่ามี การแปลเอาความในรูปแบบประโยคมากกว่ารูปแบบคำโดยคิดเป็น ร้อยละ 57 และรูปแบบคำร้อยละ 43 จากการแปลแบบเอาความ การแปลแบบเอความนั้นพบได้มากในนวนิยายเรื่องนี้ ทั้งด้านการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ การเปลี่ยนรูปแบบประโยค เพื่อเป็นการรักษาความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายที่สุด การแปลแบบเอความนั้นจึงปรากฏอยู่เป็นจำนวนมากในนวนิยายแปลเรื่องนี้

ตารางที่ 3 ผลสรุปกลวิธีการแปลแบบตรงตัวและการแปลแบบเอาความ

กลวิธีการแปล	การแปลตรงตัว		การแปลเอาความ	
	ประโยค	คำ	ประโยค	คำ
ร้อยละ	43	57	54	46
	44		56	

จากผลการศึกษาการแปลในนวนิยายเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ พบการแปลแบบเอความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว คิดเป็นร้อยละ 56 ต่อ ร้อยละ 44 จากทั้งหมด เนื่องจาก การแปลแบบเอความเป็นการแปลที่รักษาความหมายของภาษาต้นฉบับไว้ได้มากที่สุด ทั้งยังพบการขยายความละความ และเพิ่มความอยู่ในนวนิยายภาษาฉบับไทยด้วย เพราะจากรูปแบบของการวางคำและ หลักไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับ (ภาษาอังกฤษ) มีความแตกต่างกันกับภาษาแปล (ภาษาไทย) ดังนั้นเพื่อให้สามารถคงความหมายจากภาษาต้นฉบับไว้ผู้แปลจึงใช้การแปลแบบเอความในการแปลภาษามากกว่าการแปลแบบตรงตัว

อภิปรายผล

จากการศึกษาการแปลในนวนิยายเรื่องอยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดย อาริตา พงศ์ธรรานนท์ พบการแปลแบบเอความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว เป็นเพราะว่า ภาษาต้นฉบับกับภาษาฉบับไทยมีความแตกต่างกัน ทั้งในรูปแบบความหมายของคำ การเรียงรูปแบบประโยค ไวยากรณ์ และหลักภาษา

การแปลแบบตรงตัวจะพบการแปลแบบคำมากกว่าในรูปแบบประโยค เนื่องจากเป็นเรื่องยากที่จะรักษาความหมายของทั้งคำและประโยคเอาไว้ จึงมีประโยคแบบตรงตัวปรากฏอยู่น้อยนิด ผิดไปกับรูปแบบการ

แปลแบบเอาความที่สามารถแปลอย่างไรก็ได้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้มากที่สุด และคำของแต่ละภาษานั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้การยืมคำมาใช้ในภาษาของตนเอง ต่างก็มีการเปลี่ยนแปลงความหมายเพื่อทำให้การสื่อสารในภาษาของผู้ใช้นั้นได้ความมากที่สุด จึงปรากฏการละความ เพิ่มความ ขยายความ และเปลี่ยนแปลงความหมายในนวนิยายเล่มนี้อยู่มาก ซึ่งเป็นการแปลแบบเอาความเพื่อรักษาความหมายจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาฉบับไทยไว้ให้ได้มากที่สุด และเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้อย่างสมบูรณ์

การแปลนวนิยายเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรรานนท์ จึงพบการแปลแบบเอาความปรากฏอยู่ภายในเนื้อหาของหนังสือเกือบทั้งหมด ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าการศึกษาวินิจฉัยเล่มนี้มีความคล้ายกับงานวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์งานแปลในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากหนังสือเรื่องแอตแลนติก มหาสมุทรข้ามเวลา หนึ่งฤทัย ลาที (2556) ที่ผู้แปลนั้นเลือกเทคนิคและวิธีการแปลที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากสังคม บริบท และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างสองประเทศ อาซูรา อูมา (2558) ได้ศึกษานวนิยายแปลแห่งยุค เรื่อง การวิเคราะห์การแปลสำนวน สุภาจิตและภาพพจน์ในงานแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี ซึ่งศึกษากลวิธีการแปล และผู้แปลนั้นใช้การแปลแบบถอดความมากที่สุดจากนวนิยายแปลเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี และกนกพร ปุ่มทอง (2550) เรื่อง การแปลวรรณกรรมจีนเรื่องไซอิ๋ว ผลการศึกษาพบว่าภาษาจีนและภาษาไทยต่างกันอยู่มาก ทำให้คณะแปลต้องตัดความ ขยายความ ย่อความ ดัดแปลงข้อความ และเกิดความคลาดเคลื่อนของภาษา เพื่อสร้างความเข้าใจให้มากขึ้นจากความแตกต่างของภาษา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานวนิยายเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ แปลโดยอาริตา พงศ์ธรรานนท์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรเปลี่ยนเรื่องนิยายที่จะศึกษาหรือศึกษาในตอนอื่น ๆ ของนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย เพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายและความแตกต่างในการใช้ภาษาของผู้แปลจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาฉบับไทย

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

2.1 สามารถศึกษาลักษณะนิสัยของตัวละคร หรือวิธีในการดำเนินเรื่องของนวนิยายแปลเรื่อง อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย ตอน ลางร้ายเริ่มปรากฏ เพราะลักษณะของตัวละครแต่ละตัวมีความโดดเด่น และน่าสนใจที่

แตกต่างกัน รวมทั้งสถานการณ์ที่ปรากฏภายในเรื่อง มีความหลากหลาย และผิดแปลกไปจากเนื้อเรื่องโดยทั่วไป
ของนวนิยายสำหรับเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ปุ่มทอง. (2550). การแปลวรรณกรรมจีนเรื่อง ไซอัน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

สืบค้นจาก <https://tdc.thailis.or.th/tdc/>

จุฑามาศ ปฐมทอง. (2558). การวิเคราะห์ทฤษฎีการแปลบทเหิงคตี่จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

: กรณีศึกษาเรื่อง ก้าวร้าวในรอยจำ (มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์). สืบค้นจาก

<https://tdc.thailis.or.th/tdc/>

วิทย์ เทียงบุญธรรม. (2559). พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ฉบับทันสมัยและสมบูรณ์ที่สุด.

กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

วัลยา วิวัฒน์ศร. (2557). การแปลวรรณกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงาน

วิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัญญา สายบัว. (2560). หลักการแปล (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น

หนึ่งฤทัย ลาที. (2556). การวิเคราะห์การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากหนังสือเรื่อง แอตแลนติก

มหาสมุทรข้ามกาลเวลา (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).

สืบค้นจาก <https://tdc.thailis.or.th/tdc/>

อาชुरา อูมา. (2558). การวิเคราะห์การแปลสำนวน สุภาษิต และภาพพจน์ในงานแปลวรรณกรรมเยาวชน

เรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระ

นครเหนือ). สืบค้นจาก <https://tdc.thailis.or.th/tdc/>

อาร์ม เอี่ยมละออ. (2552). การศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง โหดและ

เหี้ยมไม่เจี๊ยบ โดยสุวิทย์ ขาวปลอด (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล). สืบค้นจาก

<https://tdc.thailis.or.th/tdc/>

Lemony Snicket. (2545). *อยากให้เรื่องนี้ไม่มีโชคร้าย* [A Series of Unfortunate Events]

(อาริตา พงศ์ธรานนท์, ผู้แปลและเรียบเรียง). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์. (2542)

Lemony Snicket. (2542). A Series of Unfortunate Events (The bad Beginning).

NY : HarperCollins.